

זלדה עודד ז"ל

בת מרים - לאה ודויד שרפסקי

נולדה: י"ח טבת ה'תרע"ג - 28/12/1912
 עלתה לארץ: ט"ז תמוז ה'תרצ"ה - 17/7/1935
 נפטרה: י"א שבט ה'תשנ"ד - 23/1/1994

לפני ימים מעטים חגגה זלדה חברתנו את יום הולדתה. היא נולדה בפולין כשנתיים לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה, למשפחה מסורתית טיפוסית במזרח אירופה.

אביה נפטר בהיותה צעירה לימים. וזלדה עברה עם אמה שנישאה בשנית לעיירה מלאבה. היא לומדת ומצטרפת לתנועת הנוער החלוצית "דרור" (פרייהייט) וחולמת להגיע לארץ ישראל. כדי שאף אחד מבני משפחתה לא יפריע לה ולא יעצור בעדה, היא מתכננת עם כמה מחבריה לתנועה שיחכו לה ויעזרו לה.

בליל חורף קר ומושלג היא אורזת חפצים במזוודה וכותבת פתק להורים: "ברחתי מהבית למרות הפחד מפני העתיד שאליו אני הולכת. מבתכם האוהבת ומקווה שתסלחו לי, זלדה".

בעזרת חבריה הגיעה לרכבת שהביאה אותה לאחד מקיבוצי "ההכשרה" שם בתנאים קשים של עבודת פרך ממש ומחסור עד כדי רעב, היא עבדה, שרה וחלמה, חיכתה לרגע הגדול שבו תקבל את האישור לעליה (הסרטיפיקאט הנודע). הרגע הזה - אכן הגיע, וזלדה נחתה בחוף חיפה בקיץ 1935.

משם ישר אל "קבלת הפנים החמה" של קב"י גשר הישן שלנו. זמן-מה אחריה מגיע לגשר גם יוסף עודד ז"ל. זלדה נשבת בקסמו של העלם השחרור ויפה-התואר, התוסס והשובב. ואילו הוא מתהפנט מעיניה הכחולות כים. השניים מחליטים לקשור את חייהם זה בזו ולבנות ביתם במקום הזה. ראשונה נולדה יונה - הבת הבכורה, ישר לתוך תקופת המאורעות. זלדה עבדה בגן-הירק, מטבח ובבתי-הילדים, ובכל מקום שהיה נחוץ.

יוסף נע עם עדר הצאן בשדות המרעה. אח"כ הוא מתגייס למלא מסלות ושליחויות לאומיות שלקחה על עצמה התנועה הקיבוצית. הוא מצטרף ל"פלוגת הים" של הקבה"מ, במסגרת מה שנקרא אז "כיבוש עבודה - עברית בנמל". אח"כ הוא יתגייס גם לפלמ"ח אל המשימות המיוחדות של "המחלקה הערבית".

כשפרצה מלחמת העולם השנייה, חרדה זלדה לגורל יקירה - משפחתה שנותרה באירופה.

לאה נולדה בשנה הראשונה למלחמה ואלי ז"ל בסיומה, ונקרא על-שמו של אליהו גולומב ז"ל המפקד הנערץ של "ההגנה".

השלטון הבריטי מזרים מאות מחייליו שסיימו משימתם בשחרור אירופה מהנאצים אל פלשתינה א"י הנאבקת להשתחרר מעולה של בריטניה. ביוני 1946 "השבת השחורה" נלקחים מאות למחנות המעצר בידי הבריטים.

ביניהם יוסף הנחשד בעיניהם כאויב הציבור מס' 1, המסכן את שלום האזרחים, הודות לפעילותו בפלמ"ח ובהגנה כמובן, ולכן משתחרר בין אחרוני העצורים. מעל 1/2 שנה היה עצור ברפיח.

זלדה אחרי יום העבודה המפרך, כשהילדים נרדמו סוף-סוף בבית הילדים, יושבת וכותבת מכתבים ארוכים ומפורטים ליוסף, לעודדו שלא יפול ברוחו ולספר לו כל פרט מחיי הקיבוץ ומילדיו המתגעגעים ובמיוחד על אלי הפעוט... לבסוף גם יוסף יוצא לחופשי.

זלדה שעברה קורס קשר-איתות "מבלה" הרבה שעות בשמירה ובכוננויות בתחום תפקידה. היא זו שקולטת את איתותי המצוקה של קיבוץ גשר הנתון תחת הפגזות כבדות ומבקש לפנות את ילדיו, היא זו שמדווחת למפקדים ומעבירה תשדורות. יוסף בינתיים במחיצת מפקדו יגאל אלון, נלחם לאורכה של הארץ, מהגליל ועד אל-עריש. וכשמפקדה מחליט על פינוי אשדות מן הילדים, הנשים והאוכלוסיה הבלתי לוחמת, נשארת זלדה הקשרית-אתתית על מגדל-המים באשדות. בין הנשים הבודדות שתפקידן חיוני עבור הלוחמים.

המצב מאד קשה, וזלדה מוסרת צוואתה בע"פ ליונה הבכורה, עוד לא בת 11 אפילו: "אבא נלחם ואיננו יודעים היכן הוא. אני נשארת באשדות בתפקידי ואת אחראית עכשיו על לאה ואלי הקטנים...". זלדה צופה ממרומי המגדל על המכונניות המתרחקות עם הילדים, רואה שהן מותקפות ונעצרות ולבה מפרפר בדאגה: "מה קורה שם?". היא רואה איך הערבים בוזזים את שער-הגולן ומסדה שנעזבו ע"י כל תושביהן, וליבה כואב על ההרס... אך אין זמן להרהורים על המשפחה הפרטית על ילדיה, על יוסף שנלחם אי-שם, כאשר עתיד הקיבוץ ואולי כל קו החזית הזה נמצא בסכנת התמוטטות... רק לאחר 3 שבועות רווי מתח קבלה יום חופש כדי לנסוע ולבקר את ילדיה. האם אנחנו היום, יכולים בכלל להבין את מה שעבר על זלדה ומעט החברות שנתרו פה? תודה לאל, גם המלחמה הזו נגמרה. יוסף חוזר חי, מאירה - הבת הצעירה נולדה.

יוסף יוצא לעבד ולחרוש את שדות הנגב יחד עם יתר חבריו, הפלאחים של אשדות... וזלדה??? כן, שוב היא לבדה והפעם עם 4 ילדים. אך למרות הקשיים היא חברה פעילה מאד. מעורבת וערה לכל דבר שקורה בקיבוץ. ואם "אימת הציבור" מנעה ממנה להגיב על דברי חברים באסיפה, היא כותבת לעלון הקיבוץ, מצליפה בחריפות בשבט לשונה. ראיתה חדה, היא מבחינה בכל פרט ולא מהססת לכתוב את דעתה. אך אם קולה לא נשמע באסיפה, הרי הוא נשמע יפה ובוטח כשהיא שרה במקלה.

היא גם בצוות הבחורות האחראיות במחשן. בינתיים הילדים גדלים, יונה מתחתנת, נכדה ראשונה המבשרת על בואם של עוד כ- 20 נכדים ונכדות שיביאו לה במרוצת השנים 12 נינים. נראה שהחיים חוזרים למסלולם היפה והשקט, לאה נישאת, גם אלי מתחתן ויש לו 2 בנים פעוטים ועוד מעט גם מאירה עומדת להינשא, הימים ימי מלחמת ההתשה שאחרי מלחמת ששת הימים, ואלי הקוצר בשדות רמת-הגולן עולה על מוקש. כל מאמצי הרופאים להצילו ירדו לתוהו.

קשה מאוד לזלדה וליוסף, ולמשפחה כולה. לזלדה קשה עוד יותר כאשר יוסף מסתגר בעצמו עם כאבו. פחות מעשור ממותו של אלי, נפטר גם יוסף שליבו אוכל עד תום בכאבו ששרף ובער בתוכו. זלדה - הלוחמת הותיקה לבדה... מנסה ומצליחה לגבור על כל הקשיים, והמחלות. היא ממשיכה לבוא לאסיפות.

עלון מס' 957 28.1.94
ט"ו בשבט תשנ"ד

-4-

אשדות-יעקב-איחוד

היא מופיעה ושרה בקולה הנעים בהצגות של חג הקיבוץ. היא שורדת,
היא רוצה להמשיך ולתפקד, לגרום לכך, שה"חדר של סבתא זלדה" יהיה
מוקד משיכה לכל הילדים, נכדים ונינים ולכל המשפחה המורחבת. היא
לא מוותרת על כלום - חוג תנ"ך, בית הקשיש - לימודים, הכל עד
תום, עד הסוף!!! תמו מלחמותיך זלדה.

נוחי בשלום עם כל נשמות ייקיריך שהגיעו לשם לפנייך.

עמליה ד.